

Marjatta Marin in memoriam

Jyväskylän yliopiston eläkkeellä ollut sosiaaligerontologian professori Marjatta Marin kuoli viime joulukuun 17. päivänä pitkään kestäneen sairauden murtamana. Kuopiossa vuonna 1936 syntynyt Marin oli kuollessaan 82-vuotias.

Ylioppilaaksi tultuaan vuonna 1956 Marin aloitti saman vuoden syksyllä sosiologian opinnot Helsingin yliopistossa. Erik Allardtin, suomalaisen sosiologian keskeisen hahmon, oppilaana Marinin opinnot etenivät ripeästi, ja vuosina 1961–1971 hän jo toimi sosiologian assistenttina. Tohtoriksi Marin väitteli vuonna 1971 aiheenaan tiedekunnat opintoympäristöinä – opiskelu ja opiskelijat Helsingin yliopistossa vuosina 1962–68. Samana vuonna hänet nimitettiin sosiologian dosentiksi, minkä jälkeen hän viransijaisena hoiti myös Allardtin – Marinin mukaan ”todellisen mentorinsa, henkisen oppi-isänsä” – professorin virkaa.

Vuonna 1972 Marin sai myös sosiologian apulaisprofessorin Jyväskylän yliopistossa. Virassa hän jatkoi vuoteen 1994 hoitaen pitkään

myös silloisen sosiologian professorin Faina Jyrkilän virkaa. Seuraavana vuonna Marin nimitettiin Suomen ensimmäiseen sosiaaligerontologian professuuriin, josta hän jäi eläkkeelle vuonna 2001.

Yliopistoihmisenä ja sosiologina Marjatta Marin oli monipuolinen ja laaja-alainen. Hän oli tunnettu ja tunnustettu, hyvä ja innostava opettaja. Tutkijana ja keskustelijana hänen kiinnostuksensa suuntautui niin perheeseen ja sukupolvien välisiin suhteisiin kuin myös sosiaalisiin verkostoihin ja sosiaalisen pääoman merkitykseen ihmisten välisissä suhteissa. Tutkimustoimintaa kohdistui vahvasti myös kasvatukseen ja korkeakoulutuksen alueille. Hallintoakaan Marin ei kavahtanut: hän toimi muun muassa tiedekuntansa dekaanina, yliopiston vararehtorina sekä Suomen Akatemian yhteiskuntatieteellisen toimikunnan jäsenenä ja varapuheenjohtajana. Erityisesti Marin korosti ja toimi niin yliopiston kuin tutkimuksenkin kansainvälistymisen puolesta. Marin oli aktiivinen myös yliopiston ulkopuolisessa järjestömaailmassa.

Sosiaaligerontologina Marin jatkoi Jyväskylän Faina Jyrkilän aloittamaa ikääntymistutkimuksen perinnettä.

Erityisesti Marin korosti, että sosiaaligerontologia on sosiologista tutkimusta, jonka kohteena on ikääntyminen ja elämänkulku kokonaisuudessaan, lapsuudesta aina vanhuuteen. Tämä näkyi hyvin myös hänen tutkimustoiminnassaan. Viimeisinä työvuosinaan ja vielä eläkkeelle jäätyäänkin Marinin kiinnostuksen ja kirjoitusten kohteina olivat muun muassa hyvä vanheneminen ja sen yhteiskunnalliset ehdot, vanhuuden muuttuva rooli, perheet, sukupolvet ja sosiaaliset verkostot ja vanhuuden paikallisuus. Viimeisessä artikkelissaan Marin paneutui jälleen iän ja elämänkulun problematiikkaan.

Marin vaikutti ikääntymistutkimukseen myös muutoin. Hän oli aikaan saattamassa ja alkuun johtamassa valtakunnallista Ikääntyminen, hyvinvointi ja teknologia -tutkijakoulua, joka kokosi toiminta-aikanaan laajasti jatko-opiskelijoita ja edesauttoi suomalaisten ikääntymistutkijoiden verkostoitumista. Marinilla oli myös vahva vaikutus siihen, että ikääntymistutkimuksen monitieteisyys kehittyi erityisesti Jyväskylän yliopistossa. Marin oli hyvin verkostoitunut kansainvälisesti, erityisesti amerikkalaisen perhe- ja sukupolvitutkimuksen suun-

taan, minkä seurauksena monet alan keskeiset tutkijat vierailivat niin Jyväskylässä kuin myös muualla Suomessa.

Henkilökohtaisesti muistan Marjatan innostavana ja kannustavana sosiaaligerontologina ja kollegana. Tutustuin häneen erilaisissa seminaareissa ja muissa tilanteissa päädyttyäni ikääntymistutkimuksen alueelle 1980-luvun puolen välin jälkeen. Sittemmin Marjatta toimi väitöskirjani vastaajattajana ja kehotti minua

myös hakemaan sosiaaligerontologian dosentuuria Jyväskylältä. Lukuvuoden 1998–1999 toimin hänen viransijaisenaan. Marjatan jäätyä eläkkeelle aloitin hänen seuraajanaan elokuussa vuonna 2001. Itselleni merkittävä seikka virantäytössä oli se, että yhtenä lausunnonantajana toimi Marjatan oppi-isä Erik Allardt.

Kaiken kaikkiaan gerontologinen ja erityisesti sosiaaligerontologinen tutkimusyhdistös voi muistaa Marjatta

Marinin kannustavana ja innostavana tutkijana ja opettajana, jonka vaikutus sosiaaligerontologisen tutkimuksen laajenemiseen ja vahvistumiseen ei aina ole ollut niin näkyvää verrattuna siihen, miten merkittävää se on ollut. Kiitokset, Marjatta! Hyvää matkaa!

Jyrki Jyrkämä

Sosiaaligerontologian professori,
emeritus
Jyväskylän yliopisto